

کاره ساته کانمان له میتافوریکي زمانیه وه بو سهرمایه یه کی ره مزی ؟

ئاسو عه بدولله تیف

خهونی به دهوله تبوونی کوردو وه رگرتنی پۆسته سیادیه بهرزو بالاکان و تیگه لاوبونی تاکی کوردی به داتاکانی کۆمهلی مهدهنی و دیموکراسی و خۆراهینان له سهر چه مکه دهولهتی و مهدهنیهکان، نابیت تهنا له روانگه یه وه پیناسه بکرین که ئەم دستکته وتانه بهری رهنجی قوربانیهکان و هه بونی حیکایه ته سهختهکانی خهباتی چهکداری و شاخه ئەگه رچی ئەمانه راستی حاشا هه لئه گرن وهلی کوردو دهسه لاته که ی له م قۆناغه هه ستیاره دا ئەبیت ئیش له سهر حیکایه ت و خهباتیکي تر بکه ن که ده ماره کانی تازهن و ناچنه وه سهر ریشاله کانی رابردوو، ئەمه مانای ته لاقدانی سهر وهری و میژوو وه کانی رابردوو نیه ئەوه نده ی خو نیکا حککردن و گریدانمانه به نیستاو داها توه وه که تاچ راده یه که ئەتوانین ده ست و په نجه مان له گه ل دهوله تیکي ته ئریخی خاوه ن شارستانییه تی بابلی و سو مەری و میژوپۆتامیا و دوو روبردا نهرم و گهرم بکه ین، دهوله تیکي مه زنی فره کالچه رو نه تیک و مه زهه ب و ناین و ناینزو عه شیره ت و تیره هه مه چه شه نه کانی وه کو عیراق بو کورد سیاده کردن و هه بونی پۆستی جینتلمانیانه ئەگه رچی شایانی لیوردبو نه وه وشانازی نه ته وه یی گه وره یه، به لام سیحری ئەم شانازییه نابیت کۆی کاره سات و یاده وهری بریندارو تراژیدیاکانمان له و قالبه ته قلیدییه نۆستالیجیه رابگریت، ئەبیت ئه رکی کوردو دهسه لاته که ی گواسته نه وه ی ماناکانی کاره سات بی ت له مانا و تیگه شتنیکي حیزبی و نایدولۆژییه وه بو مانایه کی دهوله تیانه، به مانایه کی تر گۆرینی رو نیایه کی خیله کی و لۆکالیانه بو به رجه سه ته کردنی رو نیایه کی شاریانه ی مۆدیرن و گلۆبال که به یاسا و ده ستوره دهوله تییه نه گۆره کان به گشتی بکرین و یاسارێژیان بو بکریت تا له میتافوریکي زمانیه وه بیانکه ینه سهرمایه یه کی به نرخی نه ته وه یی و چیت تراژیدیاکانی وه کو هه له بجه و ئەنفال قه تیس نه بی ت له ناو زمان و یاده وهری برینداری خۆماندا وه که هه موومان ئەزانین هیشتا کاره ساتی کوردی له قالب و گوتاریکی عاتیفیانه دا ئەسوریت وه و هیشتا ئەوه زمان و گریان و سۆزه که نا هیلی ت بیر بچنه وه بو بهرواری کاره ساته کانمان ئەهینیته قسه نه ک یاسایه کی دهوله تیانه، ههروهک چۆن ئەو قسه کردنه زیاتر قسه کردنی جوژی بو وه مانای حه قیقیانه ی خۆی پینه دراوه، ههروهک چۆن جووه کان هۆلۆکۆست و یابان هیرووشیما و ناکازاکی و ئه رمه نستان قه تلوعامی ئه رمه ن له لایه ن تورک و عوسمانلییه وه له بیرناکه ن و له وولاتی خۆیاندا کردویانه ته یاسا و به بهندی قانونیانه به رجه سه ته ی ئەکه ن و له هه موو جیهانیشتا وه ک ره مزو سومبول ته ماشایان ئەکریت و هه ر ساته وه ختیک له باریدا هه یه که خۆی نمایش بکات و وه کو کاره ساتیکي زیندوو سهرمایه گوزارییان پیوه بکریت، لیروه وه ئەو ئه رکه ی که دروست ئەبیت وه گرنکه کاری بو بکریت به سومبولکردنی ئەو کاره ساتانه ی کورده ئەمه ش پیویستی به پرۆژه ی نه ته وه یی هه یه، پرۆژه یه ک له یه ک کاتدا پیمان ئەلیت ئیمه کار بو عیراقی یه کگرتوو بکه ین هه مانکات به نه فه سیکی کوردانه شه وه له به غدا وه په یامی سیستما تیزه ی گوتاری کوردی توخ بکه ینه وه تا ناستی خۆناسدن به و شه قامه عه ره بییه ی که تانیستاش نایه ویت کاره ساتی کیمیا یبارانکردنی هه له بجه بخاته ئەستوی به عس و مه زه له ی دیت به ریژه ی قوربانیه کان له بهر ئەوه ی تانیستا ئەو کاره ساتانه نه بو نه ته دیکۆمینتارو نه چه سپیون له گوتارو ئەجیندایه کی دهوله تیدا و ئەم کاره ش گه ر و ابمی نیت وه ئەوا کاراییه کی تا سهر روپه ری رۆژنامه یه ک کارناکات و هه موو له حزه یه ک شایانی بیرچونه وه ن، چونکه له لایه ک یاده وه ره یه کانی ئەم کاره ساتانه ئەوه تان له زارو بیرى شه فه هیانه ی نه وه یه کدا که به پیربوون و نه مانیان خۆبه خو یاده وه ره یه کانیشت له ناو ئەچن و له لایه کی تر وه نه بو نه ته سهرمایه ی ره مزی و نوسراوی ره سمی که دهوله ت قانونه ن به بریاریک بیسه لمینیت، یان نه غمه یه کی شو قینی عه ره بی هه یه تانیستا نایه ویت بزانی ت کورد نه ته وه ی دووهم و زمانی دووهمه له خاکی ره سه نی خۆیدا یه و نابیت به میوان حساب بکریت و وه ئەم زمانه ش وه ک میکانیزمی ناخوتن و میدیا و نوسرا و ئەبیت له دادگا و راگه یاندن و فه رمانگه کانی عه ره بنشیندا کاری پیبکریت، وه هه میشه خه ون به و کیانه ی خۆیه وه ئەبیینیت که خۆی حاکمیه تی مو تله قه تیایدا و هه رگیز کورد که مینه نیه و ناشیبت وه کو که مینه حسابی بو بکریت به لکو زۆرینه ی خاک و نیشتیمانی خۆیه تی و ده شی ت دهره نجامی هه لپژاردنه کانی 30 کانونیش ئەو تیزه زیاتر به رجه سه ته بکات و بیچه سپینیت، وه هه ر ئەو دهره نجامه ش ئەتوانیت له ده ستوری هه میشه یدا وه ک ده نگی به رجه سه ته ی کورد کاریکات بو ئەوه ی له عیرا قدا زه مانی ده ستوریمان هه بی ت و بتوانین له داها تودا سود له تراژیدیاکانمان وه ر بگرین و به رده وام وه ک که ره سه ته و سهرمایه یه کی نه ته وه یی لییان بروانین و غافل نه یین له هه ر خه مساردیه ک بو وه رگرتنه وه ی قه ره بوی زیانه کان به هه ر دوو بارى مه عنه وی و مادیدا، واته هه م سیاسى هه م نابوری، ئەمه ش ده لاله تی هۆشیا ری سیاسى ئیمه دهر ئەخات. به لام ئایا ئیمه ی کورد له و به غدا یه ی که چه ند رۆژیکي تر پۆسته سیادی و حه ساسه کانی تیادا وه ر ئەگرین ئەتوانین خه ون و عه قلی حیزبی وه لابخه یین بو خه ون و عه قلی ده وله وتیانه و به کرده وه بکه وینه خو بو به ناما نجه یاندنی تیزه نه ته وه ییه کانمان به ره و کیانی سیاسى سه ره بخو ؟